

Vedlegg 3

Tilbud ved institusjoner for høyere samisk utdanning og forskning

Innholdsfortegnelse

Tilbud ved institusjoner for høyere samisk utdanning og forskning.....	3
1 Gjeldende organisering av institusjonelle ansvarsforhold	3
2 Samisk høgskole	5
2.1 Generelt	5
2.2 Studier.....	7
2.3 Internasjonalt samarbeid.....	7
2.3 Antall kandidater	8
2.4 Ressursbehov	9
3 Samisk utdanning og forskning ved Universitetet i Tromsø	12
3.1 Generelt	12
3.2 Lærerutdanning.....	12
3.3 Samisk språk.....	13
3.3.1 Samisk som fremmedspråk	13
3.3.2 Samisk som morsmål	14
3.4 Samisk kulturkunnskap.....	15
3.5 Ressursbehov	16
4 Høgskolen i Bodø	17
4.1 Generelt	17
4.2 Lulesamisk språk og kultur.....	17
4.2.1 Lulesamisk språktilbud.....	17
4.2.2 Annet kurstilbud og utviklingsarbeid	17

4.3 Ressursbehov	18
4.4 Avlagte eksamener	18
5 Høgskolen i Nord-Trøndelag	19
5.1 Generelt	19
5.2 Sørsamisk språk og kultur	20
5.2.1 Sørsamisk språktilbud	20
5.2.2 Annet kurstilbud og utviklingsarbeid.....	20
5.3 Ressursbehov	20
5.4 Avlagte eksamener	21
6 Andre høgskoler.....	22
6.1 Høgskolen i Finnmark.....	22
6.2 Høgskolen i Nesna	23

Tilbud ved institusjoner for høyere samisk utdanning og forskning

1 Gjeldende organisering av institusjonelle ansvarsforhold

Det er flere institusjoner som er tillagt ansvar for å gi høyere utdanning og drive forskningsvirksomhet rettet mot den samiske befolkning. I *St.meld. nr.34 (2001-2002) Kvalitetsreformen Om høyere samisk utdanning og forskning* gis en oversikt over utdanningstilbud og forskningsvirksomhet beregnet for samiskspråklige studenter og utdanningstilbud i samiskrelaterte fag enten gitt selvstendig eller i samarbeid mellom flere institusjoner. De institusjoner som omtales, er Universitetet i Tromsø, Samisk høgskole, Høgskolen i Bodø, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Oslo, Norges landbrukshøgskole og Universitetet i Oslo (jf. kapittel 4).

De institusjonelle ansvarsforholdene for høyere samisk utdanning og forskning ble nærmere presisert i samme melding. Presiseringen gjelder:

1. Universitetet i Tromsø ”skal ha et nasjonalt ansvar for urfolksrelatert forskning, utdanning og formidling, inklusiv samisk” (jf. punkt 9.2.2). Når det gjelder samisk språk vises det til at ”faget fungerer i en fakultær sammenheng der de ulike fagdisipliner samlet danner et solid språkvitenskapelig miljø som virker gjensidig befruktende. Det vil av den grunn være viktig at faget også opprettholdes ved universitetet. Videre utvikling og bevaring av samisk språk, inklusiv sørsamisk og lulesamisk der miljøene er spesielt små, må stå sentralt. Det samme gjelder utvikling av samisk som vitenskapelig språk. Universitetet vil på denne bakgrunn fortsatt ha et særlig ansvar for forskerutdanning i samisk språk. Det bør foregå i nært samarbeid med Samisk høgskole og høgskolene i Bodø og Nord-Trøndelag” (jf. punkt 9.2.3).
2. Samisk høgskole ”er den eneste høyere utdanningsinstitusjon i Norge som fullt ut er samiskspråklig. Undervisningen foregår i all hovedsak på samisk og samisk er også vedtatt som institusjonens administrative språk” (jf. punkt 9.3). Om samisk språk heter det blant annet: ”Samisk høgskole har siden etableringen nedlagt et stort arbeid i utviklingen av fagterminologi innen institusjonens ulike fagområder. Etableringen av samisk som vitenskapsspråk er imidlertid et langsiktig arbeid som krever vedvarende innsats. Høgskolen anses å ha en nøkkelrolle i den videre utvikling på dette området. Regjeringen mener Samisk høgskole bør få et nasjonalt ansvar for utviklingen av det samiske språket som vitenskapsfag. Dette ansvaret vil omfatte samtlige språkgrupper, både nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Det forutsettes at høgskolen har nært samarbeid med fagmiljøer ved øvrige aktuelle utdanningsinstitusjoner” (jf. punkt 9.3.1). Om samisk kunshåndtverk/duodji heter det blant annet: ”Samisk høgskole har satset på

kompetanseoppbygging og er nok den institusjon som i dag har den høyeste spesialkompetanse innen dette fagområdet. (...) Det vil på denne bakgrunnen være naturlig at Samisk høgskole får hovedansvar for faget og dermed også et nasjonalt ansvar og for å utdanne kandidater på høyere nivå.” (jf. punkt 9.3.2). Med hensyn til samisk lærerutdanning, heter det at Samisk høgskole fortsatt ”vil ha nasjonalt ansvar for samisk lærerutdanning som tidligere, inklusiv koordineringsansvar mellom institusjonene for aktuelle fag/fagområder og dermed også ansvar for kontakt og nettverksbygging mellom institusjonene.” Det gjelder spesielt i forhold til høyskolene i Bodø og Nord-Trøndelag ”som er tildelt delansvar når det gjelder samisk lærerutdanning” (jf. punkt 9.3.5).

Vitenskapsfag er i 2008 utvidet til også å omfatte reindrift. ”Høgskolen har et nasjonalt ansvar for å ivareta og utvikle reindrift, duodji og samisk språk som vitenskapsfag” (*St.meld. nr.28 (2007-2008) Samepolitikken* punkt 12.1).

3. Høgskolen i Bodø ”er sentralt plassert i det lulesamiske området og har etablert et nært samarbeid med det lokale språk- og studiesenteret i Árran i Tysfjord. Det samarbeidet og den kompetansen som her er utviklet, bør bygges videre ut. (...) Regjeringen går inn for at Høgskolen i Bodø fortsatt skal ha et nasjonalt ansvar for å gi utdanning i lulesamisk språk og kultur i en lærerutdanningskontekst. Høyskolens ansvar begrenses til å gi tilbud som ledd i grunnutdanning eller videreutdanning for lærere, eventuelt som frittstående fag på lavere grads nivå. Hovedansvar for å gi utdanning i samisk språk og kultur, inklusiv lulesamisk, på master og doktorgradsnivå vil tilligge Universitetet i Tromsø og Samisk høgskole” (jf. punkt 9.4).
4. Høgskolen i Nord-Trøndelag har ”en sentral målsetting å utdanne flere lærere som har kunnskaper i sørsamisk språk og kultur som kan videreformidles i barnehage, grunnskole og videregående skole. (...) Desentraliserte studietilbud for lærere og førskolelærere som er i arbeid, har vist seg å gi økt studentgrunnlag og fungere godt. Høyskolen bør satse videre på å gi slike tilbud. Høyskolen i Nord-Trøndelag vil fortsatt bli tillagt nasjonalt ansvar for å gi utdanning i sørsamisk språk og kultur som ledd i lærerutdanning. Høyskolens ansvar avgrenses til sørsamisk språk og kultur i en lærerutdanningskontekst, mens Samisk høgskole og Universitetet i Tromsø vil ha hovedansvar for utdanning og forskning på høyere nivå i samisk språk, inklusiv sørsamisk” (jf. punkt 9.5).

Denne funksjonsfordelingen stadfestes i *St.meld. nr.28 (2007-2008) Samepolitikken* kapittel 12 under henvisning til *St.meld. nr. 34 (2001-2002)*.

I kapitlene 2–7 gjør de ulike institusjonene greie for forhold ved egen institusjon.

2 Samisk høgskole

2.1 Generelt

Samisk er opplærings-, forsknings- og administrasjonsspråk ved Samisk høgskole, og dette samsvarer med de målsettingene som ble satt ved etableringen av høgskolen. Samisk høgskole er den eneste institusjonen for forskning og høyere utdanning, på verdensbasis, som driver omtrent hele sin virksomhet på et urfolksspråk. Videreutvikling av samisk som vitenskapsspråk er en av de mest fundamentale og mest krevende oppgavene for Samisk høgskole.

Samisk høgskoles profil og målsetting er å tilby forskningsbaserte studietilbud som utvikler og styrker samisk kompetanse, språk, samfunn, kultur og næringer. Det allsamiske perspektivet vektlegges i Samisk høgskoles virksomhet. Samisk høgskole har flere prosjekter i gang, i samarbeid med andre institusjoner, innenfor samisk språkrevitalisering.

Samisk høgskoles strategi for utvikling av fagporteføljen og faglig profil

Samisk høgskole vil i 2010 fremme søknad til NOKUT om akkreditering av masterprogram i urfolkskunnskap og duodji. Arbeidet er i sluttfasen og programmene vil bli fremmet for godkjenning i NOKUT høsten 2010. Høgskolen vil også fremme søknad om akkreditering av doktorgradsprogram i samisk. Doktorgradsprogrammer og flere masterprogrammer vil danne grunnlaget for å nå målet om akkreditering som vitenskapelig høgskole og dette danner så grunnlaget for et fremtidig allsamisk universitet. Målsettingen er satt ut fra behovene i det samiske samfunnet.

I oktober 2009 vedtok styret for Samisk høgskole å igangsette et arbeid med revidering av langtidsplanen for studiene. Parallelt med dette arbeidet utarbeides det en rekrutteringsplan for undervisnings- og forskningsstillinger, samt seniorpolitisk handlingsplan. Langtidsplanen danner grunnlaget for utviklingen av høgskolens fagportefølje og faglige profil. Fágagoahtiene, fagavdelingene ved høgskolen, er sentrale i dette arbeidet. I 2009 reviderte høgskolen organisasjonsstrukturen for å bringe forskning og undervisning i bedre samhandling med hverandre..

Samisk høgskole har fått ny mal for læreplaner og programmer i tråd med Bologna-prosessen, der prinsippet om læringsutbytte (learning outcomes) ble innført.

Samisk høgskole ledet høsten 2009 en arbeidsgruppe for ny rammeplan for samisk grunnskolelærerutdanning. Rammeplanen ble vedtatt av kunnskapsdepartementet 1. mars 2010. Studieportefølje for fordypningsfag (undervisningsfag) utgjør en stor del av arbeidet med høgskolens programplaner og strategier for de nye samiske grunnskolelærerutdanningene 1-7 og 5-10. Samisk høgskole er i gang med på å vedta hvilke fordypningsfag (undervisningsfag) høgskolen skal tilby studenter ved de nye grunnskolelærerutdanningene.

Dette er del av arbeidet med revidering av langtidsplanen for studiene for øvrig, og rekrutteringsplan for undervisnings- og forskerstillinger.

Samisk høgskole arbeider for å øke andelen heltidsstudenter. Et viktig ledd i denne strategien

Samisk høgskole arbeider målrettet med å øke rekrutteringen til lærerutdanningene, da det er et stort behov for allmenn- og førskolelærere med kompetanse i samisk språk, kultur og samfunn. Blant annet deltok Samisk høgskole i 2009 i en rekrutteringskampanje for lærerutdanningene i samarbeid med Sametinget, Fylkesmannen i Finnmark og Høgskolen i Finnmark. Dette arbeidet hadde positiv effekt og høsten 2009 var det stor interesse for lærerutdanningene. Samisk høgskole inngår også i 2010 i samarbeid om rekruttering med de samme aktørene, og søkertallet hittil i 2010 er også positivt.

Et prioritert område er å utvide høgskolens generelle rekrutteringsgrunnlag.

Kompetansehevingskurs i samiske språk er et viktig tiltak innenfor dette området. Et av tiltakene for å forbedre rekrutteringsgrunnlaget er at Samisk høgskole 2009, med finansiering fra Sametinget i Norge, har startet opp et 5-årig voksenopplæringsprogram i samisk i de ulike samiske språkområdene i Norge. Det er påbegynt et samarbeid med språksentrene, og det er allerede holdt flere studiepoenggivende begynnerekurs i nordsamisk gjennom dette samarbeidet.

Med flyttingen til det nye vitenskapsbygget, Diehtosiida, høsten 2009 kan Samisk høgskole nå tilby et meget godt læringsmiljø.

Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD) er opprettet som en fagenhet ved Samisk høgskole i 2000 etter avtale inngått mellom høgskolen og Statlig pedagogisk støttesystem (nå Statped under Utdanningsdirektoratet). Samisk pedagogisk støtte (SEAD) har en sentral plass i Samisk høgskoles faglige utvikling. SEAD inngikk som et tyngdepunkt ved Nordnorsk spesialpedagogisk nettverk da det ble opprettet (2002). Fra 1. januar 2004 og inntil videre er SEAD organisert som en egen enhet i Statped innenfor den inngåtte avtalen med landsdekkende funksjoner. SEAD inngår som enhet i det faglige samarbeid i Statped Nord-Norge.

Samisk høgskole/SEAD får tildelt årlig oppdragsbrev og økonomisk ramme fra direktoratet. SEAD rapporterer til Utdanningsdirektoratet om faglig aktivitet og ressursbruk i henhold til oppdragsbrev. For øvrig rapporterer SEAD tjenestevei til høgskolens styre og direktør.

Senter for samisk opplæring, Lohkanguovddáš, ble igangsatt som et prosjekt våren 2007 og er underlagt Samisk høgskole. Senteret ble formelt etablert i 2010 i og med at det ble gitt en bevilgning over statsbudsjettet og fra Sametinget. Senter for samisk i opplæringen arbeider på bred basis for å fremme bruk av muntlig og skriftlig samisk. Dette innbefatter å styrke og fremme bruk av muntlig samisk i opplæringssystemet, kunnskap om flerspråklighet og språkrevitalisering, og å formidle kunnskap om lesing og skriving. Det arbeides også med forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til disse fagområdene.

2.2 Studier

Samisk høgskole har utviklet en kursrekke for å gi ikke-samisktalende mulighet til å bygge opp språkkompetanse slik at de kan følge undervisningen ved høgskolens ordinære studier. Denne kursrekken består av:

- Begynnerkurs 1, som gir 10 studiepoeng
- Begynnerkurs 2, som gir 20 studiepoeng
- Samisk semesteremne, som gir 30 studiepoeng

Studentene kan følge de av modulene som er nødvendige i forhold til deres kunnskapsnivå i samisk. Det legges opp til at det skal være mulig å gjennomføre hele kursrekken i løpet av et studieår, to semester. Begynnerkurs 1 og 2 arrangeres i høstsemesteret og samisk semesteremne i vårsemesteret. Etter fullført eksamen i samisk semesteremne er studentene kvalifisert til å begynne på ordinære studier ved Samisk høgskole, både på profesjonsutdanninger og enkeltemner.

Samisk høgskole har utviklet en rekke studietilbud spesielt tilpasset samiskspråklige studenter. Høgskolen tilbyr tre profesjonsutdanninger: samisk lærerutdanning og samisk førskolelærerutdanning og samisk journalistutdanning. I tillegg tilbyr høgskolen flere bachelor-utdanninger: reindriftsfag, duodji, samisk språk og litteratur. Samisk språk og litteratur tilbys også på masternivå. Flere masterprogrammer er under utvikling: reindriftsfag, duodji og kunst, urfolkskunnskap og urfolksjournalistikk. Det planlegges doktorgradsprogram i samisk språk og litteratur.

Samisk høgskole har mange enkeltemner med samisk og urfolksperspektiv som kan tas som et ledd i lærerutdanningen eller som videreutdanning for lærere. De kan også tas som etterutdanning eller som en del av andre utdanninger.

2.3 Internasjonalt samarbeid

Samisk høgskole prioriterer å samarbeide med institusjoner og urfolk i nordområdene.

Gjennom samarbeidet i University of the Arctic deltar Samisk høgskole i programmer og nettverk som muliggjør forskermobilitet og utveksling av fagansatte og studenter. I 2009 har høgskolen hatt kortere utvekslinger av fagansatte innen duodjifagene med Arctic State Institute of Art and Culture i Yakutsk, Russland.

Samisk høgskole overtok fra desember 2009 ledervervet og hovedkontoret for World Indigenous Nations Higher Education Consortium. Ved WINHECs hovedkontor har en nå både leder og rådgiver, og dette finansieres av Kunnskapsdepartementet. Lokaliseringen av hovedkontoret til Samisk høgskole gir svært gode muligheter for en økt satsning på samarbeid med både WINHEC og andre medlemsinstitusjoner.

En stor del av studentmassen kommer fra nordiske land, og fra russisk side av Sápmi. Høgskolen vil styrke utvekslingen av studenter gjennom utvekslingsprogrammer.

Samisk høgskole tilbyr jevnlig noen få engelskspråklige studietilbud, avhengig av kapasitet og rekrutteringsgrunnlag.

2.3 Antall kandidater

Antall kandidater ved Samisk høgskole 1989-2009 (Kilde: Sámi allaskuvlla ávvugirji: “Sámi oahpahus-Sámi dutkan-Sámi ásašus. Sámi allaskuvla 20 jagi.”)

KANDIDATER / KANDIDÁHTAT		
Utdanning / Oahppu	Antall kandidater / Kandidáhttalohku	Merknader / Mearkkašumit
Samisk lærerutdanning / Sámi dábálašoahpaheaddjeoahppu	147	
Samisk førskolelærerutdanning / Sámi ovdaskuvlaoahpaheaddjeoahppu	72	
Samisk journalistutdanning / Sámi journalistaoahppu	26	
Samisk forkurs 1 / Sámeigiela álgokursa 1	116	
Samisk forkurs 2 / Sámeigiela álgokursa 2	87	
Samisk semesteremne / Sámeigiela lohkanbadjeoahppu	301	
Samisk for administrativt ansatte / Sámeigiella hálddabus bargiide	35	Utdanningen kunne være del av tidligere grunnfag / Oahppu sáhtii leat oassin ovddeš vuodđofágas
Samisk 1 / Sámeigiella 1	258	Del av tidligere grunnfag eller nåværende bachelorgrad / Oassin ovddeš vuodđofágas dahje dálá Bachelorgrádas
Samisk 2 / Sámeigiella 2	206	Del av tidligere grunnfag eller nåværende bachelorgrad / Oassin ovddeš vuodđofágas dahje dálá Bachelorgrádas
Samisk 3 / Sámeigiella 3	64	Tidligere mellomfag, del av nåværende bachelorgrad / Ovddeš gaskafágasáhus, oassin dálá Bachelorgrádas
Duodji	130	Kandidater som gjennomførte eksamen på bachelornivå / Kandidáhtat geat leat čađahan eksámena bachelorgrádadási kurssain
Duodji	3	Hovedfag / Váldofága

2.4 Ressursbehov

1. Samisk høgskole vil i 2010 prioritere arbeidet med opprettelsen og videreutviklingen av studieprogrammer, på både bachelor-, master- og doktorgradsnivå. Samisk høgskole planlegger å starte opp med doktorgradsprogram i samisk språk og litteratur i 2011. Samisk høgskole vil også prioritere profesjonsutdanningene, og vil i 2010 igangsette lærerutdanning for klassetrinnene 1–7 etter ny rammeplan, og i 2011 for klassetrinnene 5–10. (Høgskolen vil også vurdere iverksettelse av et nytt kull innen førskolelærerutdanning høsten 2010 under forutsetning av tilstrekkelig antall studenter.)

Kostnader

Doktorgradsprogram i samisk språk i tre år (2011-2013)

10 doktorgradsstipendiater	9 000 000 Nok
Lærerressurser, 2 nye fagstillinger i samisk språk	1 500 000 Nok
Totalt	105 000 000 Nok

Iverksetting av ny samisk lærerutdanning, 1–7 og 5–10

1–7 – initialkostnader	1 340 000 Nok
2 nye fagstillinger	1 566 500 Nok
Totalt	2 906 500 Nok
5–10 – initialkostnader	2 248 500 Nok
2 nye fagstillinger	4 365 600 Nok
Totalt	6 614 100 Nok

2. Samisk høgskole ser et stort behov for faste og forutsigbare utdanningsløp for dem som ikke behersker samisk. Høgskolen ønsker gjennom dette å rekruttere minimum 15 studenter årlig til et slikt utdanningsløp. Det består av samiske forkurs 1 og 2 (30 studiepoeng) og samisk semesteremne (30 studiepoeng). Da er studentene kvalifisert til å begynne på studier der undervisningen foregår på samisk. Dette vil bidra til å avhjelpe behovet for samiskspråklige lærere til samiske og norske barnehager og skoler, særlig utenfor forvaltningsområdet. Jmfør bl.a. *Stortingsmelding 11 (2008-2009) Læreren – rollen og utdanningen*.

Det er behov for økonomiske midler til å gjennomføre et slikt løp årlig dem som ønsker å starte på samisk utdanning, og ikke har hatt mulighet til dette tidligere. Dette

er et slikt intensivt kvalifiseringskurs til høyere utdanning som nevnes i *St.mld. nr 11 2008–2009*. Det må lages egne stipendordninger for slike søkere.

Kostnader

Samisk begynnerkurs 1 og 2 (30 studiepoeng):

Initialkostnader	kr. 450 000,-
Lærerressurser (lønnstrinn 67)	kr. 316 560,- (60%)

Samisk semesteremne (30 studiepoeng)

Initialkostnader	kr. 550 000,-
Lærerressurser (lønnstrinn 67)	kr. 316 560,- (60%)

Totalt **kr. 1 633 120 Nok**

Studentstipend à kr. 89 000,- x 15 studenter

Totalt

kr. 1 335 000,- Nok

3. Samisk høgskole vil i 2010 prioritere å igangsette etter- og videreutdanningstilbud og kurs for ulike samfunnssektorer på oppdragsbasis. Samisk høgskole vil også utarbeide strategi for fjern- og nettundervisning som skal ferdigstilles i løpet av 2010 for å kunne øke antall studenter, og samtidig møte samfunnsbehovene. For Samisk høgskole er det viktig å motivere til bruk av fleksible opplæringsmetoder og IKT i undervisningen. I november 2009 hadde høgskolen oppstart av et helt nytt studietilbud tilpasset aktive reindriftsutøvere. Utdanningsmodellen er utviklet som en fleksibel læringsmodell med både fysiske samlinger, nettbasert læringsressursdatabase med multimedial innhold, videoforelesninger/Web-casting og digitale læringsopplegg/læremidler. Høgskolen vil utvikle dette nettbaserte fjernundervisningstilbudet videre.

Kostnader

Utvikling av nettbasert fjernundervisningstilbud 1 mill Nok

4. Samisk høgskole ønsker å etablere et samarbeid om samisk tolkeutdanning med Høgskolen i Oslo, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Bodø. Første møte var initiert av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet og ble avholdt den 15. mars 2010. Kunnskapsdepartementet har i tildelingsbrev av 4.5. 2010 tildelt 1 million kroner i SAK-midler til Samisk høgskole som skal brukes på å utvikle tolkeutdanning i samisk i samarbeid med Høgskolen i Oslo, Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-

Trøndelag. Det vil være behov for å inkludere rekrutteringsmidler for å få studenter til en slik utdanning.

Kostnader

Utvikling av tolkeutdanning	1 mill Nok
Gjennomføring av tolkeutdanning inkl. rekruttering	1 mill Nok

5. Samisk høgskole har nasjonalt ansvar for samisk lærerutdanning og for å koordinere nettverksbygging med de andre høgskolene. Det må bygges nettverk innenfor sør- og lulesamisk opplæring på høyere nivå, ett nettverk for lulesamisk og ett for sørsamisk. Høgskolene i Bodø og Nord-Trøndelag har ansvaret for å gi undervisning i henholdsvis lulesamisk og sørsamisk språk og kultur som del av lærerutdanning eller som videreutdanning. Samisk høgskole er positiv til å ha en sentral rolle ved koordinering av nettverkene sammen med de to andre høgskolene. Erfaringene tilsier at for å sikre et faglig godt opplegg som er tilpasset behovene i sør- og lulesamisk område, så må det settes inn betydelige ressurser for minimum **fem år**. Vi ser at i dette arbeidet må det settes av ressurser til en koordinator, bruk av faglig ekspertise innen de ulike språkområdene og ressurser til nettverksoppbygging m.m.

Kostnader

Nettverksbygging og koordinering av samiske opplæring per år	1 mill Nok
--	------------

3 Samisk utdanning og forskning ved Universitetet i Tromsø

3.1 Generelt

Universitetet i Tromsø har siden etableringen i 1972 hatt som overordnet mål å legge forholdene til rette for utdanning og forskning både for det norske og det samiske samfunn. I tillegg til samisk språk har Universitetet i Tromsø en rekke andre studie- og forskningsemner som på ulike måter tematiserer urfolkstema/samiske tema. Universitetet besitter bred kompetanse. Det gjelder i forhold til både samfunnsvitenskap, humaniora, jus, realfagene og medisin. Senter for samiske studier ble opprettet i 1990 med den overordnede målsetting å fremme undervisning og forskning om samiske forhold ved Universitetet i Tromsø. Senteret har blant annet til oppgave å samordne universitetets virksomhet på området, stimulere til samarbeid på tvers av faggrenser og styrke rekrutteringen til samisk forskning. Det har også som oppgave å gi informasjon og fremme kontakt nasjonalt og internasjonalt om samiske forhold. På sikt foreligger planer om å gjøre Senter for samiske studier til et senter for urfolksforskning generelt.

Samisk og urfolksrelatert forskning og utdanning er et av universitetets uttalte satsningsområder. I sine gjeldende strategier understrekes behovet for ny kunnskap i ulike disipliner om samiske/urfolksspørsmål, og gjennom egen satsning på feltet har man styrket forskningsaktiviteten ved universitetet.

Universitetet har nasjonalt ansvar på feltet samisk forskning, som ifølge St. meld. nr. 34 (2001-2002) opprettholdes. Man viser til at forskningsmiljøet ved universitetet utgjør et nasjonalt, og innenfor enkelte områder internasjonalt, tyngdepunkt innen studier av samiske spørsmål og urfolks- og minoritetsspørsmål.

3.2 Lærerutdanning

Universitetet i Tromsø tilbyr fra høsten 2010 integrert lektorutdanning (8.-13. klassetrinn) med de ulike språkfagene ved universitetet som fordypningsfag. I praksis betyr det at studentene i lektorutdanningen kan velge å følge det ordinære språkfagstilbudet som undervises på fakultetet (russisk, finsk, tysk, samisk m.fl.). Fagene har tilpasset undervisningssyklusen til løpet i lærerutdanningen og tilføyd et fagdidaktisk emne på masternivå.

I samisk som morsmål vil lærerstudentene få tilbud om 80 studiepoeng fordypning samisk språk og litteratur. Med studieretning samisk som morsmål tar de i tillegg en master med fagdidaktisk vinkling. Eventuelt kan disse studentene velge å ha samisk som morsmål som fag 2, hvilket innebærer 60 studiepoeng samisk språk/litteratur.

Samisk som fremmedspråk kan studentene per i dag bare velge som fag 2, fordi vi på nåværende tidspunkt ikke har et mastertilbud i faget. Det vil si at studenten får 60 studiepoeng i samisk grammatikk og praktisk språkbruk.

UiTs lærerutdanninger vil fra høsten 2010 være:

Master i lærerutdanning 1.–7. trinn (5 år)

Master i lærerutdanning 5.–10. trinn (5 år)

”Lektorutdanning” 8.–13. trinn (5 år)

Disiplinmaster med PPU 8.–13. trinn (6 år)

3.3 Samisk språk

3.3.1 Samisk som fremmedspråk

Studieretningen Samisk som fremmedspråk tilbys kun annethvert år på 1000- og 2000-nivå. Det vil bli tilbudt studier i samisk som fremmedspråk på 1000-nivå våren og høsten 2009 og 2011, og studier på 2000-nivå våren 2010 og 2012.

Studieretningen har et fordypningskrav på 90 studiepoeng og består av følgende komponenter:

- 60 studiepoeng SAM-1000-emner (obligatoriske)
- 30 studiepoeng SAM-2000-emner (obligatoriske)

Alle emner er obligatoriske og fordeler seg på vår- og høstsemester som vist i tabellen nedenfor.

Veiledende progresjon i studiet:

Det første semesteret tar du ex.phil. (FIL-0700) og ex.fac (EXF-0720).

Andre og tredje semester følger det første året (60 studiepoeng på 1000-nivå) med samisk. Alle emnene på 1000-nivå er obligatoriske (se tabellen nedenfor).

Etter at du er ferdig med 1000-emnene, kan du selv velge hvilket semester du skal ta fordypningsemnene (2000-nivå), men i og med at det ikke tilbys 2000-nivå hver vår er det viktig at du tar fordypningen et semester det tilbys undervisning i dette.

Det tilbys to SAM-2000-emner, ett i litteratur/kultur og ett i språk. Alle emnene på 2000-nivå er obligatoriske (se tabellen nedenfor).

Det er hovedvekt på språklige emner.

Følgende emner har faglig overlapp med gamle emner og kan derfor ikke kombineres:

- SAM-0010 Samisk nybegynnerkurs I (20 studiepoeng) = SAM-1031 Nordsamisk som fremmedspråk: Praktisk nordsamisk I (20 studiepoeng)
- SAM-0020 Samisk nybegynnerkurs II (10 studiepoeng) = SAM-1030 Nordsamisk som fremmedspråk: Innføring i nordsamisk grammatikk I (10 studiepoeng)
- SAM-0100 Videregående emne i samisk (20 studiepoeng) = SAM-1033 Nordsamisk som fremmedspråk: Nordsamisk grammatikk II (20 studiepoeng)

Oppbygging av studiet

Semester	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng
1.semester (høst)	FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten	EXF-0720 Examen facultatum for humanistiske fag	
2.semester (vår)	SAM-1030 Nordsamisk som fremmedspråk: Innføring i nordsamisk grammatikk	SAM-1031 Nordsamisk som fremmedspråk: Praktisk nordsamisk I	
3.semester (høst)	SAM-1032 Nordsamisk som fremmedspråk: Praktisk nordsamisk II	SAM-1033 Nordsamisk som fremmedspråk: Nordsamisk grammatikk II	
4.semester (vår)	SAM-2130 Nordsamisk som fremmedspråk: Nordsamisk litteratur/kulturkunnskap SAM-2030 Nordsamisk som fremmedspråk: Nordsamisk grammatikk III		
5.semester (høst)	Valgfritt emne	Valgfritt emne	Valgfritt emne
6.semester (vår)	Valgfritt emne	Valgfritt emne	Valgfritt emne

Undervisnings- og eksamensspråk: Nordsamisk og norsk.

3.3.2 Samisk som morsmål

Studieretningen i samisk har et fordypningskrav på 90 studiepoeng og består av følgende komponenter:

- 60 studiepoeng SAM-1000-emner (obligatoriske)
- 30 studiepoeng SAM-2000-emner (obligatoriske)

Vær oppmerksom på at samiskstudier på 1000-nivå har oppstart i vårsemesteret annethvert år. Ta kontakt med fakultetet for nærmere informasjon.

Veiledende progresjon i studiet fra og med høsten 2009:

Det første semesteret tar du ex.phil. (FIL-0700) og ex.fac (EXF-0720). I andre og tredje semester følger det første året (60 studiepoeng på 1000-nivå) på samisk. Alle emnene på 1000-nivå er obligatoriske.

Fjerde semester følger fordypningen i samisk (30sp):

- SAM-2015 Samisk språkvitenskap: Morfosyntaks og syntaks
- SAM-2110 Samisk litteraturvitenskap: Urfolkslitteratur
- SAM-2016 Samisk språkvitenskap: Skrivekurs

Femte og sjette semester består av valgfrie emner (30 studiepoeng).

Emnetilbudet er under revisjon og kan bli endret i forhold til det som fremgår av tabellen

under. Se emnekatalogen for informasjon om hvilke emner som tilbys det gjeldende semester.

Oppbygging av studiet

Semester	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng
1. sem (høst)	FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten	EXF-0720 Examen facultatum for humanistiske fag	
2. sem (vår)	SAM-1010 Samisk språkvitenskap: Introduksjon til samisk lingvistikk	SAM-1110 Samisk litteraturvitenskap: Eldre samisk diktning i et kulturhistorisk perspektiv	SAM-1012 Samisk språkvitenskap: Språk i samfunnet og tospråklighet
3. sem (høst)	SAM-1011 Samisk språkhistorie og dialektologi	SAM-1112 Samisk litteraturvitenskap: Moderne samisk diktning	SAM-1113 Stilistikk og skriving av faglige tekster
4. sem (vår)	SAM-2015 Samisk språkvitenskap: Morfosyntaks og syntaks	SAM-2110 Samisk litteraturvitenskap: Urfolkslitteratur	SAM-2016 Samisk språkvitenskap: Skrivekurs
5. sem (høst)	Valgfrie emner eller utenlandsopphold		
6. sem (vår)	Valgfrie emner eller utenlandsopphold		
Undervisnings- og eksamensspråk Nordsamisk			

3.4 Samisk kulturkunnskap

Samisk kulturkunnskap (SVF-6001) er et flerfaglig tilbud som gis i regi av Senter for samiske studier, og Fakultetet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning. Studiet involverer både arkeologi, historie, sosialtologi og samisk etnografi.

Studiets innhold

Studiet gir en grunnleggende innføring i samisk kultur og samfunn i fortid og nåtid. Ved hjelp av samfunnsfaglige perspektiver gis en helhetlig forståelse av samisk kultur. Historiske, arkeologiske og sosialantropologiske tilnæringsmåter legges til grunn for diskusjoner omkring samisk samfunns- og kulturutvikling i et langtidsperspektiv. Dermed belyses kulturell variasjon i de samiske samfunn, samenes relasjoner til nabofolk, og koplingen til øvrig urfolkstematik. Studiets fem tematiske bolker er:

- a) Forskningshistorie.
- b) Sosial organisering, økonomi og bosetting.

- c) Religion og kosmologi.
- d) Rettighetsproblematikk og urfolksspørsmål.
- e) Etnisitet og identitet.

Samisk kulturkunnskap gir 30 studiepoeng og går over to semester med fem helgesamlinger. Studiets målgruppe er alle som kommer i berøring med samiske spørsmål. Tilbudet er særlig relevant for lærere, helsearbeidere, journalister og offentlige ansatte som arbeider med samiske spørsmål og flerkulturelle kontekster. Samisk kulturkunnskap er også aktuell som del av en lærerutdanning da alle studentene i den nasjonale grunnskolelærerutdanningen skal ha kunnskaper om samene som urfolk.

3.5 Ressursbehov

Ressursbehov i forbindelse med samisk i lærerutdanningen, med spesielt vekt på grunnskolelærerutdanning for 5.-10.trinn og Master i lærerutdanning for barne- og ungdomstrinnet. Der vil UiT kunne ha samisk som fag 1; 130 studiepoeng eller som fag 2; 60 studiepoeng. Omfanget bør være på minst 60 studiepoeng. Undervisningsressurs til dette tilbudet vil være ca 3000 timer, altså 4 stillinger på 1.stillings- eller professornivå. I tillegg kommer administrative utgifter og praksis, som nok vil innebære en del reising. Estimert totalbehov er da ca 5 millioner.

Egenandel fra UiT kan for eksempel være FoU-virksomhet. Relevant forskning kan tenkes å ligge innenfor UiTs fagmiljø allerede. Dette gjelder både innhold og form. Våre nye lærerutdanninger forutsetter integrasjon mellom fag, fagdidaktikk, profesjonsfag og praksis.

4 Høgskolen i Bodø

4.1 Generelt

Ved Høgskolen i Bodø kan man vise til flere ulike samisk forsknings- og utdanningsaktiviteter knyttet til det lulesamiske området. Flere av studiene har samisk kultur som tema i ulike emner innenfor profesjonsutdanningene.

Høgskolen i Bodø startet det første studietilbudet som var spesielt beregnet for den lulesamiske befolkningen på begynnelsen av 1980-tallet. I dag har Høgskolen utviklet fagplaner for lulesamisk språk 1 og 2 på 30 studiepoeng hver, samfunnsfag 1 med vekt på lulesamisk kultur og historie, og duodje 1. Ved fakultet for Samfunnsvitenskap kan man studere på masternivå i historie. Et av fire tema er ”*Samisk historie inntil 1900 – med vekt på Nordland*”. Her er det relasjonelle vektlagt, det vil si forholdet mellom det samiske og det norske. Den teoretiske forankringen er knyttet opp mot problematikk innen etnisitet. Samtidig er den historiske kompleksiteten i det samiske Nordland et viktig punkt. Kurset *Northern Scandinavian Politics and Society* (30 studiepoeng) gir innsikt i nordiske samfunnsforhold med spesiell vekt bl.a. på situasjonen for den samiske del av befolkningen.

Høgskolen i Bodø har i samarbeid med Samisk Høgskole utviklet et basiskurs i flerkulturell forståelse og samisk kulturkunnskap som fra høsten 2000/2001 skulle inngå i alle profesjonsutdanningene. I dag er dette basiskurset integrert i den obligatoriske delen av lærerutdanningene.

4.2 Lulesamisk språk og kultur

4.2.1 Lulesamisk språktilbud

Lulesamisk 1 og 2 tilbys annet hvert år som grunnstudium eller videreutdanning.

Lulesamisk innføringskurs utvikles og tilbys som et nettbasert studium (gir grunnlag for opptak på Lulesamisk 1)

Lulesamisk 3 (bacheloremne) bør utvikles og tilbys etter behov, i samarbeid med Universitet i Tromsø eller Samisk høgskole.

4.2.2 Annet kurstilbud og utviklingsarbeid

Samisk kulturkunnskap/samfunnskunnskap med vekt på samene i Nordland bør tilbys hvert 3.–4. år, slik at studenter i lærerutdanningene har mulighet til å ta kurset som valgfag.

Kurs i duodji og joikekurs bør vurderes (ny)utviklet og tilbys med jevne mellomrom.

Utdanninger på oppdrag for Kunnskapsdepartementet: Etterutdanningstilbud for skoleverket, institusjoner og andre høgskoler.

Møter, seminarer og konferanser for å bygge kontakt med de lulesamiske miljøene.

Deltakelse i samarbeidstiltak og nasjonale utviklingsprosjekter

Forsknings- og utviklingsarbeid tilknyttet lulesamisk språk og kultur i samarbeid med Árran lulesamisk senter.

4.3 Ressursbehov

For å kunne drive på en troverdig måte som er attraktiv for lulesamiske studenter må vi ha et troverdig lulesamisk miljø ved Høgskolen. Spesielt med tanke på utviklingen av Universitetet i Nordland vil dette bli viktig. Det innebærer faste stillinger - til undervisning, kurs og oppdrag, kontaktarbeid, forskning og daglig drift/administrasjon. Det bør omfatte tilsvarende 3-4 hele stillinger. Noen kan være i delstillinger, gjerne i samarbeid med andre som Samisk høgskole, Universitetet i Tromsø, Árran lulesamisk senter og andre institusjoner.

Lønn vil tilsvare ca 2,5 mill. kroner.

Drift med reiser og administrasjon med mer antas å kreve opptil 700.000 kr. Totalt behov ca 3,2 mill kr.

Med midler via ordinært budsjett kan vi internt dekke ca 1 mill. kr. Vi trenger da ca. 2,2 mill. kroner ekstra for å bygge et godt miljø.

Ved en slik fast drift kan vi gi tjenester med god kvalitet langt ut over det vi gjør i dag uten å kreve ekstra midler til alle tiltak.

Stipendiater og særskilte FoU-prosjekter vil kreve midler ut over dette. Noe kan dekkes via HBOs ordinære FoU-midler, men ikke en fast løpende stilling. Vi regner med at vi bør kunne søke midler til dette fra Forskningsrådet, Fylkesmannen i Nordland, Nordland Fylkeskommune og fra andre samarbeidspartnere. Etableringen av et forskningsinstitutt for urfolksstudier i et samarbeid mellom Árran lulesamisk senter og Høgskolen i Bodø/Universitetet i Nordland kan gi nye muligheter og tilgang til ressurser på dette feltet.

4.4 Avlagte eksamener

Avlagte eksamener i perioden 1985-2009 ved Høgskolen i Bodø

Fag	Antall eksamener
Lulesamisk språk, kultur og historie (5vektttall)	20
Lulesamisk språk 1 (10 vektttall)	50
Lulesamisk språk 2 (10 vektttall)	18
Samfunnsfag 1 (10 vektttall)	23
Duodje 1 (10 vektttall)	30
Samisk litteratur (10 studiepoeng)	14

5 Høgskolen i Nord-Trøndelag

5.1 Generelt

Høgskolen i Nord-Trøndelag har et særskilt ansvar for sørsamisk språk og kultur innenfor lærerutdanning. Ansvarer ble i 1987 formelt lagt til daværende Levanger lærerhøgskole. Høgskolen i Nord-Trøndelag gir samlingsbaserte og fjernundervisning i sørsamisk. HiNT har utviklet kurs for de som trenger forkurs i sørsamisk som kvalifiserer til å studere sørsamisk 1 og 2 som gir 30 studiepoeng hver. Det kan inngå som videreutdanning eller bachelorutdanning. HiNT har også delstudium i Joik – 15 studiepoeng, som inngår i faglærerutdanning i musikk, andre kan også søke. Studietilbudene har vært gitt både i Levanger og desentralisert til Snåsa, Røros og Hattfjeldal. Stjørdal har også blitt benyttet som studiested.

HiNT gir innføring om samiske forhold i allmennlærer- og førskolelærerutdanningen. Det videreføres i ny grunnskolelærerutdanning. Det tilbys også etterutdanningskurs til skoleverket.

Den sørsamiske befolkningen er spredt over et meget stort område. Sørsamene ønsker gode studietilbud innenfor sitt geografiske område. Med spredt bosetning må det aksepteres at det ikke kan kreves mange studenter på hvert studietilbud.

Det er ønske om studietilbud og etterutdanning innenfor flere fagområder. HiNT ønsker å bidra til at slike tilbud kan bli gitt innenfor det sørsamiske området, både i egen regi og i samarbeid med andre høgskoler og universitet.

HiNT har utarbeidet en strategisk plan med tilhørende handlingsplan for året 2010. den forutsetter en mer synlig utadrettet aktivitet og forutsigbare studietilbud. Det forutsetter bedre informasjon på internett og bedre samarbeid og nettverksbygging med sørsamiske institusjoner og miljøer. En forutsetning er en bedre og mer forutsigbar økonomi som tillater bedre bemanning og trygghet for å tilby studietilbud til små studentgrupper. Økonomien må gi grunnlag for en basisaktivitet innen FoU som igjen gir muligheter til få fram søknader på ytterligere FoU-prosjekter. En god bemanning vil også gi bedre grunnlag for samarbeid med andre høgskoler og universiteter og offentlige instanser.

Ut fra de oppgaver vi har med sørsamisk innen skole og lærerutdanning vil vi også satse på et godt samarbeid med Samisk høgskole, Høgskolen i Bodø, Universitetet i Tromsø og andre om å løse de oppgavene.

5.2 Sørsamisk språk og kultur

5.2.1 Sørsamisk språktilbud

Sørsamisk 1 eller 2 tilbys skiftesvis hvert år som grunnstudium eller videreutdanning.

Sørsamisk forkurs hvert år skiftende steder. (Grunnlag for opptak til Sørsamisk 1.)

Sørsamisk 3 (bacheloremne) ønsker HiNT å tilby hvert 3 - 4. år i samarbeid med UiTø eller SH.

(Master sørsamisk språk, bør tilby teoriemner i samarbeid med UiTø eller SH.)

5.2.2 Annet kurstilbud og utviklingsarbeid

Disse studiene bør tilbys relativt fast, gjerne i samarbeid med andre:

Samisk kulturkunnskap/samfunnskunnskap hvert 3-4. år.

Joikestudium 15 studiepoeng hvert år.

Duodji 15 -30 studiepoeng hvert 3-4. år.

Utdanninger på oppdrag for Kunnskapsløftet:

Kurs for skoleverket, institusjoner og andre utdanninger og høyskoler.

Ellers:

Sammen med Fylkesmannen deltar HiNT i utviklingsarbeid for barnehager med samiske barn. Dette bør bygges videre ut og inkludere etter- og videreutdanningstilbud.

Møter, seminarer og konferanser for å bygge kontakt med de sørsamiske miljøene.

Deltakelse i samarbeidstiltak og nasjonale utviklingsprosjekter

Det arbeides for å få til forskning tilknyttet sørsamisk undervisning og kultur, 1-2. prosjekter.

5.3 Ressursbehov

For å kunne drive på en troverdig måte som er attraktivt for sørsamiske studenter må vi ha robust sørsamisk miljø tilknyttet høgskolen: Det medfører faste stillinger; til undervisning, kurs og oppdrag, kontaktarbeid, forskning og daglig drift/administrasjon. Det bør omfatte tilsvarende 3-4 hele stillinger. Noen kan være i delstillinger, gjerne i samarbeid med andre som Samisk høgskole, Universitetet i Tromsø og andre institusjoner. (For eksempel Saemien Sijte, Snåsa kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune.) Etter hvert som samfunnet satser på økt aktivitet på det samiske feltet har vi merket at daglig drift og oppfølging tar mye tid.

Lønn vil tilsvare i underkant av 3 mill. kroner.

Drift med reiser og administrative tjenester med mer. antas å kreve opptil 700.000 kr.

Totalt behov ca. 3,5 mill kr.

Med de midler via vanlig budsjett og særtildelinger vi har kan vi internt dekke ca. 1,5 mill. kr.

Vi trenger da 2 mill. kr ekstra for å bygge et godt miljø.

Ved en slik fast drift kan vi gi tjenester langt ut over det vi gjør i dag uten å kreve ekstra midler til alle tiltak. Og vi kan satse på kvalitet.

Stipendiater og særskilte **FoU-prosjekter** vil kreve midler ut over dette. Noe kan dekkes via HiNT sine ordinære FoU-midler, men ikke en fast løpende stilling. Vi regner med at vi bør kunne søke midler til dette fra Forskningsrådet, andre særskilte fond og fra andre samarbeidspartnere. Men et godt miljø som beskrevet ovenfor her er nødvendig for å kunne arbeide fram prosjekter og søknader.

5.4 Avlagte eksamener

Tabell: Avlagte eksamener i perioden 1983-2010 ved HiNT

Fag	Antall eksamener 1983-2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Sum
Sørsamisk språk 1 (10 vekttall)	40		9	6		5	4	4			68
Sørsamisk språk 2 (10 vekttall)	7					9			6		22
Samfunnsfag med hovedvekt på samiske forhold (10 vekttall)	27										27
Joik 15 + 15 studiepoeng							15			10	25

Et forkurs i sørsamisk som ble gjennomført i 2010, hadde 20 deltakere.

6 Andre høgskoler

6.1 Høgskolen i Finnmark

Høgskolen i Finnmark ble etablert i 1994 ved fusjon av Finnmark sykepleierhøgskole, Finnmark distriktshøgskole og Alta lærerhøgskole.

Høgskolen i Finnmark med sin sentrale plassering i Finnmarks utdanningsbilde har også et ansvar for høyere utdanning for den samiske befolkningen. Dette innebærer relevante utdanningstilbud til moderne samiske samfunn og utdanningssøkere.

Studier ved Høgskolen i Finnmark

I dag har Høgskolen i Finnmark en rekke studietilbud der samisk kultur, historie og samfunnsliv inngår som en integrert del. Det gjelder både innen profesjonsutdanninger som lærerutdanning og ulike sosial- og helsefagutdanninger, og innen utdanninger som reiseliv, friluftsliv og natur- og ressursforvaltning.

Masterstudiet i spesialpedagogikk og tilpasset opplæring

Formålet med studiet er å gi en yrkesrettet og forskningsbasert utdanning som kvalifiserer for å differensiere og tilpasse opplæring for elever med forskjellige forutsetninger og bakgrunn – i dette inngår også det flerkulturelle møtet i opplæringen.

Studiet er delt inn i seks emner hvorav ett av emnene er lagt til Samisk høgskole, som også har ansvaret for det. Emne 4: *Elevforutsetninger og tilpasset opplæring* tar sikte på å styrke studentenes kompetanse når det gjelder tilpasset opplæring rådgivning, innovasjon og tiltak med tanke på elever med ulike etniske, kulturelle, språklige og andre individuelle forutsetninger. Sentralt står diskusjoner om hvordan ulike forutsetninger gir ulike vilkår for læring. Studieemnet baserer seg på forskningsbasert spesialpedagogisk og tospråklighetspedagogisk kunnskap og kompetanse.

Samiske språkstudier og ressursbehov

HiF vil kunne ha grunnkurs 1 og 2 med 15 studiepoeng hver som går over to semestre. Studiet vil kunne gå som deltidsstudium (evt. fjernundervisning) med til sammen 8 samlinger på 2,5 dager hver – til sammen ca 200 timer lærerstyrt opplæring. De fysiske samlingene bør gå i Alta, men det kan vurderes om noen av samlingene kan sendes på lyd/bilde for eksempel til Øst-Finnmark. I tillegg kan noe legges ut på streaming, men det er forholdsvis dyrt. Det kan gjøres av en lærer som ikke er stasjonert i Alta. De øktene som legges ut på streaming, bør ikke overstige 10 min hver, og ha en avgrenset levetid på nett. Det bør kunne være utstrakt bruk av nettbasert kommunikasjon/undervisning.

Undervisningsressurs til dette tilbudet vil være ca. 1650 timer. I tillegg kommer administrative utgifter og praksis. Estimert totalbehov er da ca 1,3 millioner kroner.

Relevant forskning kan tenkes å ligge innenfor eksisterende HiFs fagmiljø. Dette gjelder både innhold og form.

Høgskolen i Finnmark ser et behov for at våre lærerstudenter får et samisk tilbud. Dette vil kunne være et tilbud som vi kan tilby i samarbeid med Samisk høgskole. Vi ser også at det er muligheter for å samarbeide med andre institusjoner som språksenteret *Álta sámi giellaguovddaš* for å tilrettelegge studiepoenggivende samiskkurs.

6.2 Høgskolen i Nesna

Nesna lærerhøgskole ble etablert allerede i 1918. I 1994 gikk institusjonen over til å bli Høgskolen i Nesna. Det er fortsatt lærerutdanninger som er høgskolens hovedområde, selv om høgskolen også tilbyr sykepleieutdanning i Sandnessjøen og studier i informatikk i Mo i Rana. Høgskolen tilbyr også to mastergrader. Høgskolen har per i dag ca. 1000 studenter og 120 tilsatte.

Høgskolen er organisert i 3 avdelinger som ledes av hver sin dekan som har det faglige og administrative ansvar: Avdeling for kultur og samfunn, avdeling for natur- og realfag, og avdeling for pedagogikk og sykepleie.

Høgskolen i Nesna har ingen nasjonale forpliktelser på samme måte som de andre høgskolene og Universitetet i Tromsø. Vi har likevel tatt et ansvar for samisk kultur ved å utvikle et studium i Samisk kulturkunnskap (30 studiepoeng) i samarbeid med Nordland fylkeskommune. Studiet er kjørt en gang med samlinger ved institusjoner som representerer de forskjellige samiske kulturene i Nordland fylke. Tilbudet skal etter planen tas opp igjen når HiNe får på plass en stipendiatstilling i samisk entreprenørskap. Den som tilsettes i denne stillingen er tiltenkt 25 % undervisningsplikt som i hovedsak skal knyttes til studiet i samisk kulturkunnskap. Høgskolen i Nesna har i en årrekke også samarbeidet med Sameskolen i Tärna, Sameskolen i Hattfjelldal, Sijti Jarng og Mosjøen videregående om Hattfjelldalskonferansen. Den arrangeres i januar hvert år og tar for seg temaer knyttet til samisk språk, kultur og helse, med hovedfokus på det sørsamiske området. Ellers inngår elementer av samisk kultur i flere av HiNes studietilbud. Her kan nevnes Mat og matkultur (30sp), Helgelandsvertskap (20sp), Saltenvertskap (20sp), Økologisk mat og matproduksjon (10sp) og Entreprenørskap i skole og lokalsamfunn (30sp).

Høgskolen tilbyr studiet Multicultural performance (30 studiepoeng) på engelsk. Studiet henvender seg til studenter fra hele verden, og særlig studenter som ønsker å utforske estetiske uttrykksformer i lys av problemstillinger som internasjonalisering, globalisering, multikulturalisme og migrasjon. Høgskolen tilbyr også studiet Flerkulturell forståelse (30 studiepoeng).

Studier ved Høgskolen i Nesna

Høgskolen i Nesna tilbyr profesjonsutdanninger som grunnskolelærerutdanning, førskolelærerutdanning og sykepleierutdanning. Høgskolens primære oppgaver er å dekke behovene i helgelandsregionen, men høgskolen har samtidig lagt vekt på å tilby fleksible samlingsbaserte og også desentraliserte tilbud. Høgskolen i Nesna samarbeider med de andre institusjonene i Nord-Norge om å utvikle de nye lærerutdanningene.

Master i musikkvitenskap

Masterutdanning i musikkvitenskap bygger på kombinasjonen av teoretisk refleksjon og praktisk arbeid med det musikalske materialet. Studiet har et etnomusikologisk perspektiv i et globalt samtidsperspektiv. Det legges særlig vekt på muntlig overleverte musikkformer i Nord-Norge og Nordkalotten forøvrig. Mari Boine er for tiden ansatt som professor 2 ved høgskolen.

Høgskolen tilbyr også studiet Musikk og identitet på Nordkalotten (nettbasert 15 studiepoeng), og Nordnorsk folkemusikk og samisk musikk (7,5 studiepoeng). Målgruppene for disse studiene er ansatte i skoleverket og kulturskoler.

Høgskolen i Nesna samarbeider om fag og fagutvikling av musikkstudiene med Høgskolen i Nord-Trøndelag.